

Национален кръг на Олимпиадата по Математическа лингвистика

Област: Лингвистика.

Мащаб: Национален.

Място: различен център на училищната лингвистика всяка година.

Време: последният уикенд от април или първият (или вторият) уикенд от май.

Целева група: 8–12 кл. (обикновено разделени на две групи, 8–10 кл. и 11–12 кл., при класирането), спорадично 5–7 кл. Включва **индивидуално** и **отборно** състезание (в последното вземат участие отбори от по 3 или 4 ученици). Националният кръг е **ексклузивен** (за получилите поне 75% от максималния възможен резултат на областния кръг).

Брой участници през последните три години:

година	5–7 кл.	8–12 кл.	общо
2005	31	117	148
2006		101	101
2007		60	60

Стил: класическо (решаване на задачи). Темата за индивидуалното състезание, за която се дават 4 часа, се състои от три задачи. Обикновено темата е една и съща за двете старши групи; за младшата група има отделна. На отборното състезание се дава един голям проект и 2 до 2½ часа за работа. И двете теми се съставят от Председателя на Националната комисия.

Оценяване: извършва се на място след състезанието от Националната комисия.

История: Провежда се ежегодно от 2003 г. Наследява Републиканското състезание по математическа лингвистика (Русе, 2001–2002), което имаше подобен формат, само че на отборното състезание се даваше обикновена тема от три задачи, и беше инклузивно (открито за всички желаещи). То на свой ред беше продължител на експерименталната олимпиада по лингвистика, проведена в рамките през 1982 г. в рамките на Първата Национална младежка школа «Математика и лингвистика», чийто главен организатор е Институтът по математика при БАН, и Националното състезание по математическа лингвистика, провеждано ежегодно през 1984–2000 г.

Финансова база: С поддръжката на Министерството на образованието и науката, училищата и общините на състезателите и местни спонсори.

Ел. поща за връзка: iad58g@gmail.com (Иван Держански).

Допълнителни сведения: През 2001 г. бяха приети гостуващи участници от Москва.

Задача 1 (2003 г.; Иван Держански). «Женският език» лаадан (*Láadan*) е разработен от американската езиковедка и писателка Сюзет Хейдън Елджин. Според идеята на създателката си той трябва да може да изразява усещанията и възприятията на жените по-пълно и по-точно, отколкото естествените езици, развили се в условия на мъжко господство в обществото.

Дадени са думи на лаадан и техните преводи:

1. <i>rulenal</i>	‘по котешки’
2. <i>womilemath</i>	‘обор’
3. <i>with</i>	‘човек, жена’
4. <i>eháwáan</i>	‘заради специалистката’
5. <i>ézheda</i>	‘за козата’
6. <i>háarul</i>	‘коте’
7. <i>mudanal</i>	‘по свински’
8. <i>éeshid</i>	‘овен’
9. <i>ewomil</i>	‘зоотехника’
10. <i>háahézh</i>	‘козле’
11. <i>thilida</i>	‘за рибата’
12. <i>emath</i>	‘архитектура’
13. <i>mudahá</i>	‘свиневъдка’
14. <i>háawith</i>	‘дете, момиче’
15. <i>mudahidewáan</i>	‘заради нереза’
16. <i>éeshematheda</i>	?
17. <i>háamuda</i>	?
18. <i>withidenal</i>	?
19. <i>womiláwáan</i>	?
20. ?	‘заради аквариума’
21. ?	‘овцевъд’
22. ?	‘по скотски’
23. ?	‘за момчето’

Запълнете пропуските.

Забележка. Буквосъчетанието *th* се произнася като английското *th* в *thin*, *sh* и *zh* — като *ш* и *ж* съответно. Съчетанията *áa* и *éé* означават по един гласен звук (дълъг и произнасян по особен начин).

Решение. В думите на лаадан откриваме като значещи съставни части:

- представките *e-* ‘наука, специалност за ...’, *háa-* ‘дете/малко на ...’;
- корените *éesh* ‘овца’, *éezh* ‘коза’, *math* ‘постройка, сграда, жилище’ (в няколко сложни думи), *muda* ‘свиня’, *rul* ‘котка’, *thili* ‘риба’, *with* ‘човек’, *womil* ‘добитък’;
- наставките *-á* ‘занимаващ се с ...’, *развъждащ ...*, *-id* ‘... от мъжки пол’ (на български мъжкият пол обикновено се подразбира, а значението ‘от женски пол’ се придава от наставката *-k(a)* и други подобни показатели; в лаадан е обратното);
- окончанията *-da* ‘за’, *-nal* ‘като’, *-wáan* ‘заради’.

Между две гласни винаги се вмъква съгласната *h*, между две съгласни — гласната *e*, изглежда да се постигне строгото редуване на съгласни и гласни звукове (не букви!), което се забелязва във всички лаадански думи.

Да преведем контролните примери: 16. 'за кошарата', 17. 'прасе(нце)', 18. 'по мъжки', 19. 'заради животновъдката (или зоотехничката)', 20. *thilimathemáan*, 21. *éshábid*, 22. *womilena*, 23. *báawithideda*.